

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Noerhte-Trööndelagen fylhkenålma

FORVALTNINGSPLAN FOR KLÅRTJØNNHAUGEN NATURRESERVAT I OVERHALLA KOMMUNE

Miljøvernavdelingen, august 2014

Rapport 2014 - 5

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

Miljøvernavdelingen

RAPPORT

2014 - 5

TITTEL:

Forvaltningsplan for Klårtjønnhaugen naturreservat i Overhalla kommune

DATO: 29. august 2014

FORFATTERE:

Håvard Wiggen & Suzanne Hanssen

ANT. SIDER:

34

Refereres som: Wiggen H. & Hanssen S. 2014. Forvaltningsplan for Klårtjønnhaugen naturreservat i Overhalla kommune. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljøvernavdelingen. Rapport 2014-5. 34 s.

AVDELING/ENHET

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag,

Miljøvernavdelingen

ANSV. SIGN:

Bjørnar Wiseth (sign)

(Miljøverndirektør)

EKSTRAKT

Forvaltningsplanen er utarbeidet med tanke på at den skal være et dokument som opprettholder og fremmer formålet med vernet. Forvaltningsplanen legger til rette for å oppnå fastsatte bevaringsmål for naturreservatet, samtidig som planen sikrer forutsigbarhet for berørte parter og brukere av området. Planen skal også være et redskap for å etablere gode saksbehandlingsrutiner og veiledning i enkeltsaker for forvaltningsmyndigheten.

Stikkord: Klårtjønnhaugen.
naturreservat. Overhalla.
naturforvaltning.

Forord

Forvaltningsplanen for Klårtjønnhaugen er utarbeidet av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Arbeidet med forvaltningsplanen begynte vinteren 2012. Målstyrt forvaltning vil bidra til å sikre verneverdiene for fremtiden.

Hensikten med forvaltningsplanen er at den skal være et hjelpemiddel for å opprettholde og fremme verneformålet. Forvaltningsplanen skal fungere som en rettesnor og veiledning for forvaltningsmyndigheten, og samtidig gi brukerne av området forutsigbarhet. Planen skal også være et redskap for å etablere gode saksbehandlingsrutiner, og rutiner for samarbeid og oppgavefordeling mellom brukerne av området og forvaltningsmyndigheten. Forvaltningsplanen er i utgangspunktet ikke et juridisk bindende dokument, men kan være juridisk bindende der bestemmelser i verneforskriften viser direkte til forvaltningsplanen.

Forvaltningsplanen er godkjent av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag august 2014. Planperioden er i utgangspunktet ti år, men forvaltningsplanen kan revideres tidligere ved behov.

INNHALDSFORTEGNELSE

.....	7
1 Innledning	8
1.1 Bakgrunn	8
1.2 Formål/Forskrift	8
1.3 Forvaltningsmyndighet	8
2 Områdebeskrivelse.....	8
2.1 Beliggenhet	8
2.2 Tilstand	9
2.3 Topografi	9
2.4 Geologi	10
2.5 Vegetasjonsgeografi	10
2.6 Brukshistorie	10
2.7 Biologiske verdier	10
3 Bevaringsmål	14
4 Brukerinteresser	14
4.1 Eiendomsforhold	14
4.2 Jord- og skogbruk	14
4.3 Reindrift	15
4.4 Jakt, fangst og fiske	17
4.5 Friluftsliv	18
4.7 Motorferdsel	20
5 Forvaltningsoppgaver og tiltak	20
5.1 Retningslinjer	20
5.2 Oppsyn	21
5.3 Tiltak	21
5.3.1 Tiltak 1: Merking med verneskilt.....	21
5.3.2 Tiltak 2: Informasjonsplakat	21
5.3.3 Tiltak 3:Marisko	21

5.3.4 Tiltak 4: Biologisk kartlegging av Klårtjønna	21
5.3.5 Tiltak 5: Kartlegging av soppfloraen i området	21
5.3.6 Tiltak 6: Overvåkning av naturtilstand og biologisk mangfold	21
5.3.8 Utarbeide skjøtselsplan for kalkskogen	22
6 Saksbehandling	22
6.1 Generelt	22
6.2 Rollene til involverte aktører	23
6.2.1 Miljødirektoratet	23
6.2.2 Fylkesmannen i Nord-Trøndelag (FMNT)	23
6.2.3 Statens naturoppsyn (SNO)	24
6.2.4 Kommunen	24
6.2.5 Fjellstyrene	24
6.2.6 Grunneiere	24
6.3 Søknader	25
6.3.1 Generelle retningslinjer	25
6.4 Sjekkliste for forvaltningsmyndigheten ved saksbehandling	25
6.4.1 Forberedende behandling	25
6.4.2 Saksbehandling	26
6.4.3 Vedtaket	26
6.4.4 Klagebehandling	27
6.5 Naturmangfoldloven	27
7 Litteratur	28
8 Vedlegg	29
Vedlegg 1. Forskrift for Klårtjønnehaugen naturreservat	29
Vedlegg 2. Treslag i Klårtjønnehaugen naturreservat	31
Vedlegg 3. Bonitet i Klårtjønnehaugen naturreservat	32

Velkommen!

Du er velkommen til å besøke og benytte naturreservatet, men husk at dette er verdifull natur. Respekter vernebestemmelsene!

1 INNLEDNING

I forvaltningsplanen vil følgende forkortelser bli brukt:

- FMNT - Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
- SNO - Statens naturoppsyn

1.1 BAKGRUNN

Klårtjønnhaugen ble vernet ved kgl.res. 16. desember 2011 med hjemmel i naturmangfoldlovens § 34 jf. § 37 og § 62 (lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold).

1.2 FORMÅL/FORSKRIFT

Klårtjønnhaugen er vernet som et naturreservat. Naturreservat er den strengeste formen for områdevern etter naturmangfoldloven. Dette er områder som inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, har en særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst, eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Formålet med naturreservatet er å verne et spesielt skogområde. Området har særlig betydning for naturmangfold med sine naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har kalkskog med forekomster blant annet av marisko, rødflangre, korsved, trollbær og mye liljekonvall.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi med kalkvegetasjon, herunder fredete arter, og forekomst av kalksjø som er en utvalgt naturtype. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

1.3 FORVALTNINGSMYNDIGHET

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag (FMNT) har ansvar for å forvalte Klårtjønnhaugen naturreservat etter verneforskriften.

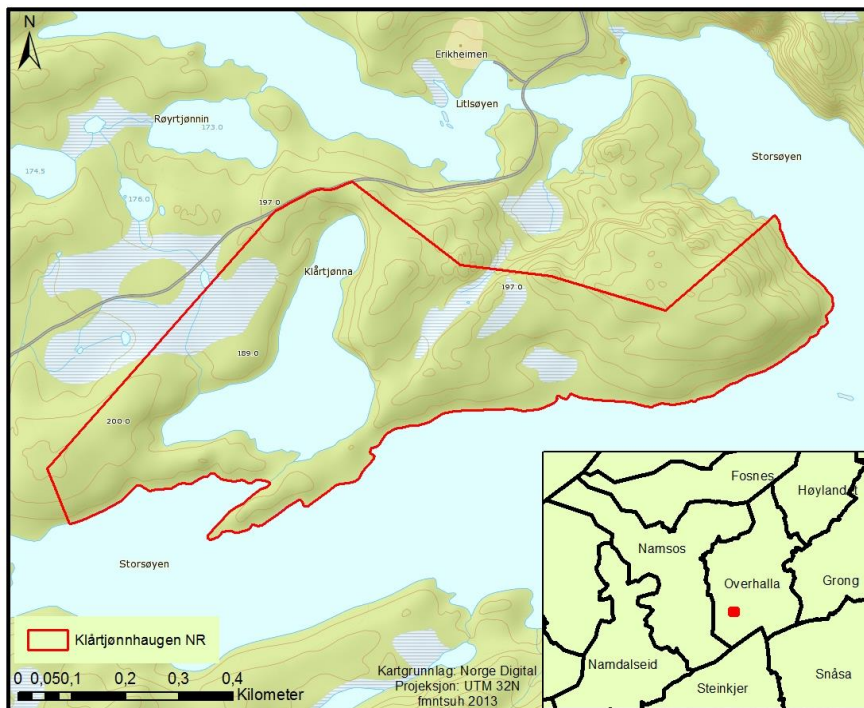
2 OMRÅDEBESKRIVELSE

Området består av kalkskog med mange kalkarter, samt en kalksjø. Området er preget av ungskog og har fått verneverdi *, men i urørt tilstand ville verneverdien blitt ***- nasjonalt verneverdig.

2.1 BELIGGENHET

Klårtjønnhaugen naturreservat ligger i Overhalla kommune, sør for nedre del av Namsen, og dekker et areal på 425 dekar. Området ligger mellom 100-300m.o.h.

Klårtjønnhaugen naturreservat

2.2 TILSTAND

Klårtjønnhaugen naturreservat er i det hele urørt i henhold til tyngre tekniske inngrep, men en del av grensen sammenfaller med en vei, noe som gjør at området i sin helhet ligger under 1 km fra tyngre tekniske inngrep. Skogen er derimot tydelig preget av tidligere flatehogst.

INON

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON) er områder som ligger en kilometer eller mer i luftlinje fra tyngre, tekniske inngrep, som for eksempel større kraftlinjer, veger og vassdragsreguleringer. INON er delt i tre soner:

Sone 2: Områder 1-3 km fra tyngre tekniske inngrep

Sone 1: Områder 3-5 km fra tyngre tekniske inngrep

Sone V: Områder mer enn 5 km fra tyngre, tekniske inngrep (villmarkspregede områder).

2.3 TOPOGRAFI

Hovedsakelig er området et øst-vestgående høydedrag, med en markert forsenkning der Klårtjønna ligger. Klårtjønna er også delvis omgitt av bratte bergvegger. For det meste består området av sørvendte skråninger.

2.4 GEOLOGI

Hovedbergartene i området er kalkspatmarmor og glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt. Løsmasse finnes i hovedsak kun lokalt i forsenkningene (NGU, 2012).

2.5 VEGETASJONGEOGRAFI

Naturreservatet ligger i mellomboreal vegetasjonssone, og i klart oseanisk vegetasjonsseksjon. Området får relativt mye og ofte nedbør (Narin, 2013).

2.6 BRUKSHISTORIE

Området har over lengre tid tidligere blitt brukt til hogst. Deler av naturreservatet er preget av tidligere flatehogst. Dette er områder som i dag består av plantefelt. Naturreservatet har vært, og er fortsatt en del av Tjåehkere Sijte (Østre Namdal Reinbeitedistrikt) sitt vinterbeite, og er en del av Sørfjellet beiteområde for bufe.

2.7 BIOLOGISKE VERDIER

Den vanligste skogutformingen er småbregne granskog, men det finnes også en del lågurt- og kalkgranskog (på sørvendte hellinger) og noe blåbær granskog (på opplendt mark). Lågurtskogen er ofte rik med kalkskogpreg, noe som gjenspeiler seg i floraen. Det finnes mye liljekonvall og det er også blitt funnet rødflangre, og fire lokaliteter med

marisko (rødlistet, NT) her. Andre vanlige arter i lågurtskogen er hundekveke, skogfiol, hengeaks, markjordbær, nattfiol, firblad, turt, skogmarihånd og gulstarr.

Kalkskogen kan på steder med solvarme, konvekse hellinger dekke større sammenhengende arealer, men er vanligst i små forsenkninger i berget. Området øst for Klårtjønna har i tillegg til å være kalkpåvirket også varmekjære planter, på grunn av det lokale lune og fuktige klimaet. Også på myrene er vegetasjonen preget av den rike berggrunnen, og ved feltundersøkelse i 2005 ble det funnet blant annet klubbestarr, gulstarr, sveltull og sumphaukeskjegg.

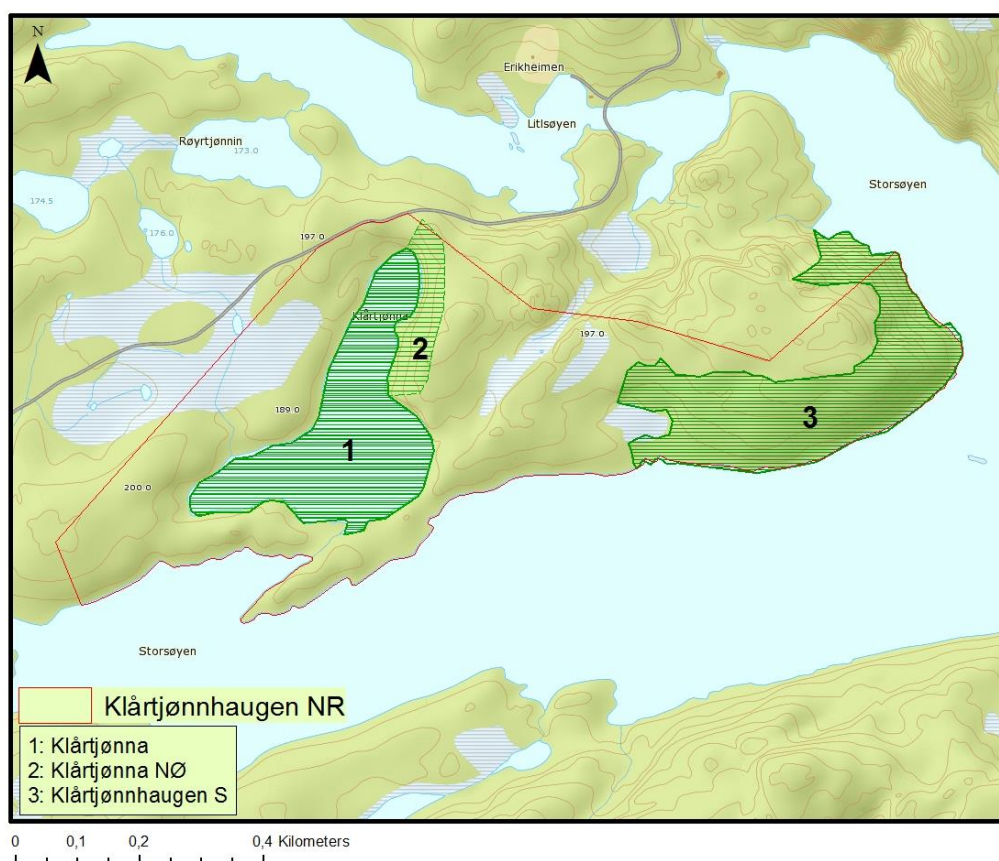
Omfattende hogst har hatt negativ effekt på naturverdiene i Klårtjønnehaugen naturreservat. Skogen er sterkt påvirket, og mangler viktige strukturer. I hovedsak består skogen av unge trær i hogstklasse 3, kun stedvis finnes sjiktet skog med innslag av noe eldre og grovere trær. Skogen er en blandingsskog mellom gran og bjørk, hvor gran dominerer, og bjørk som oftest finnes som opplag etter hogst. Furu finnes kun lokalt på tørrere steder.

I forhold til mangelanalysen bidrar området med kalkgranskog, men på grunn av tilstanden til skogen kan bidraget ikke sies å være spesielt tilfredsstillende. Klårtjønna kan kalles en kalksjø. En engangsmåling har vist at sjøens kalkinnhold er 18mg/L, mens grenseverdien for kalksjø er rundt 20mg/L. Tjernet er dypt, med klart blått vann, og får antagelig sin vannforsyning fra grunnen. Tjernet er uten tekniske inngrep i nedslagsfeltet, men det er felt trær ut i vannet. Ved undersøkelse i 2011 ble det funnet flaskestarr, skjørkrans, vanlig tusenblad, storblærerot og hvit nøkkerose.

Mangelanalyse

En mangelanalyse vurderer om andelen areal av de ulike naturtypene fordeler seg på omtrent samme måte i verneområder som for landets areal for øvrig (Framstad et al., 2010).

Kjerneområder i Klårtjønnhaugen naturreservat

Det er tre kjerneområder i Klårtjønnhaugen naturreservat, kalksjøen (Klårtjønna) og to områder med kalkpåvirket granskog (Klårtjønnhaugen S og Klårtjønna NØ).

Klårtjønna er av den sjeldne naturtypen kalksjø. Vannet er dypt og klart, og siver i dette tilfellet inn fra kilder under vann. Bunnen består her delvis av stein og sand, og er grunnest på sørsiden. Det er fisk i tjernet. Lokaliteten har fått verdi B – regionalt viktig.

Klårtjønnhaugen S er en kalkskog av meget god steds kvalitet. Lokaliteten ligger i de bratte, sør- og østvendte skråningene, opp fra Storøyen. Verdiene her er knyttet til at det er kalkskog med rik karplanteflora, og blant annet er det her de har funnet den rødlistede arten marisko. Lokaliteten har fått verdi B – regionalt viktig.

Klårtjønna NØ er også en kalkskogslokalitet. Området ligger nordøst for og grenser til Klårtjønna. Det er en vestvendt bratt skrent mellom Klårtjønna og bergveggen som utgjør området. Her finnes rik lågurt-blandingsskog, og vegetasjon påvirket av kalk og et varmt lokalklima. Blant annet er rødsildre funnet i bergveggen her. Skogen er eldre og flersjiktet, men ustabil og rasutsatt. Noe dødved finnes, men den er hovedsakelig ganske fersk. Lokaliteten har fått verdi C – lokalt viktig.

Kjerneområder

Et kjerneområde er et område som er spesielt viktig i forhold til biologiske verdier innenfor totalarealet. Et slikt område har gjerne en større tetthet av nøkkelementer/strukturer og/ eller indikatorarter/rødlistede arter.

Naturtyper

Norsk rødliste for naturtyper kom i 2011 (Lindgaard & Henriksen). Denne er basert hovedsakelig på grunntyper i det nye kartleggingssystemet NiN (Naturtyper i Norge). Man vurderer hvor truet en naturtype er ut fra prosentvis reduksjon i areal i løpet av de siste 50 år.

Rødlistearter

Siste norske rødliste for arter ble offentliggjort i 2010 (Kålås et al.). Rødlistens kategorier er RE (regionalt utryddet), CR (kritisk truet), EN (sterkt truet), VU (sårbar), NT (nær truet) og DD (datamangel). Kategoriene er inndelt etter artenes sannsynlighet for å dø ut over tid.

Svartelistede arter

Norsk svarteliste for arter ble presentert i 2007 (Gederaas et al.). Svartelistede arter blir delt i tre kategorier: LR (lav risiko), UR (ukjent risiko) og HR (høy risiko).

3 BEVARINGSMÅL

Bevaringsmål

Bevaringsmål definerer den tilstanden en ønsker en naturkvalitet i verneområdet skal ha. Bevaringsmål skal være målbare. Det vil si at de skal presiseres gjennom mål for areal, nødvendige strukturer/prosesser og/eller forekomst av bestemte arter osv.

I samsvar med verneformålet vil det være hensiktsmessig å knytte bevaringsmålene opp mot skogen og de øvrige naturtypene i området. Bevaringsmål bør i tillegg knyttes opp mot tilstanden til naturreservatet. Et bevaringsmål skal være målbart og fungere i praksis. Det er derfor viktig at bevaringsmålet ikke stiller for store eller urealistiske krav til innsats og målemetode. Bevaringsmålene er laget for et langsiktig perspektiv, selv om forvaltningsplanen skal revideres om 10 år.

Tabell 1. Oversikt over langsiktige bevaringsmål for arter og naturtyper i Klårtjønnhaugen naturreservat. Se tabell 2 for overvåking av bevaringsmålene.

Art/naturtype	Forekomst	Bevaringsmål
Kalkskog	Kjerneområdene Klårtjønna NØ og Klårtjønnhaugen S (101 daa)	Skogen skal gjennomgå suksesjon og etter hvert oppnå god sjikting og aldersfordeling.
Marisko	Kjerneområdet Klårtjønnhaugen S (87 daa)	Bestandene skal trives og populasjonen skal øke.
Kalksjø	Klårtjønna (71 daa)	Tilstanden skal ikke forringes
Rødlistede arter	Hele naturreservatet	Skal trives, økes i omfang.
Svartelistede arter	Hele naturreservatet	Skal ikke forekomme

4 BRUKERINTERESSER

Brukerinteresser er generelt knyttet til jordbruk og skogbruk, reindrift og friluftsliv. Behov for motorisert ferdsel sommer og vinter, oppsetting av samlekruer og ledegjerder og unntaksbehov for andre bruksformål, bør planlegges gjennomført utenfor naturreservatet når dette er mulig.

4.1 EIENDOMSFORHOLD

Hele området eies av Statskog SF, som også administrerer jakt, fiske og beiterettigheter jf. Fjelloven. Statskog har sitt hovedkontor i Namsos og kan kontaktes via deres hjemmeside www.statskog.no.

4.2 JORD- OG SKOGBRUK

Det er ikke noe skogdrift i Klårtjønnhaugen naturreservat i dag, men det ble drevet aktivt skogbruk helt frem til verneprosessen startet. Noe beiting foregår i området, men beitetrykket i selve reservatet er relativt lavt.

Mål

Forvaltningen av Klårtjønnehaugen skal ikke være til hinder for tradisjonelt landbruk i form av beiting. Landbruksdriften skal forgå innenfor rammen av verneforskriften.

Retningslinjer

- Beiting er tillatt etter forskriften.
- Beiterett reguleres etter annet lovverk i statsallmenningen.
- Det finnes ingen anlegg i bruk på vernetidspunktet, og det vil dermed ikke være behov for vedlikehold, eller motorferdsel i forbindelse med slikt vedlikehold.
- Om det blir behov for akutt utfrakt av skadde dyr fra naturreservatet, og det ikke oppnås kontakt med oppsynet, kan beskjed gis i etterkant av transporten. Eventuelle terrengskader som oppstår vil man kunne få krav om at blir utbedret.

Bestemmelser

Jf. verneforskriften § 3 **Vernebestemmelser**

- Pkt. 1, *Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.*
- Pkt. 2, *Dyrelivet, herunder reirplasser og hi-områder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.*

Jf. verneforskriften § 4 **Generelle unntak fra vernebestemmelsene**

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- Pkt. 1 *Beiting*
- Pkt. 7 *Vedlikehold av anlegg og innretninger som er i bruk på vernetidspunktet.*

Jf. verneforskriften § 6 **Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene**

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- Pkt. 1, *Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.*

Jf. verneforskriften § 7 **Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser**

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- Pkt. 3, *Nødvendig motorferdsel for vedlikehold av anlegg og innretninger som nevnt i § 4, pkt. 7.*
- Pkt. 5, *Hogst av etablerte plantefelt*

4.3 REINDRIFT

På reindriftskartet er Klårtjønnehaugen naturreservat avmerket som vinterbeite for Tjåehkere Sijte (Østre Namdal Reinbeitedistrikt). Reindriften har ingen anlegg, kjøreleier eller trekkleier her.

Sametinget er forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner og alle tiltak som kan skade/forringe samiske kulturminner må forelegges Sametinget.

Mål

Klårtjønnsnhaugen skal forvaltes slik at reindriftnæringen fortsatt kan bruke området på samme måte som tidligere. Forstyrrelser fra folk og løse hunder skal unngås.

Retningslinjer

- Beiting av rein er tillatt
- Siden det ikke fantes noen anlegg eller innretninger i forbindelse med reindrift ved vernetidspunktet, vil det ikke bli aktuelt å vedlikeholde slike.
- For at snøscooterkjøring skal være lovlig for leiekjørere må skriftlig tillatelse til enhver tid kunne fremvises.
- Med midlertidige anlegg menes her anlegg som har en varighet på inntil en sesong, jf. § 24 i reindriftsloven. Oppsetting av slike anlegg må omsøkes.
- Siden det ikke finnes reindriftsanlegg i naturreservatet i dag vil muligheten til å ta ut virke på stedet bli vurdert samtidig som en eventuell søknad om midlertidige anlegg. Det kan søkes om uttak av bjørk til brensel (Jfr. § 7 pkt. 11).
- Pr. dags dato finnes det ikke drivings- og kjøreleier i forbindelse med reindrift i Klårtjønnsnhaugen naturreservat. Eventuell rydding i henhold til verneforskriftens § 7, punkt 12 vil bli vurdert hvis dette blir aktuelt.

Bestemmelser

Jf. verneforskriften § 3 **Vernebestemmelser**

- Pkt. 1, *Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.*
- Pkt. 2, *Dyrelivet, herunder reirplasser og hi-områder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.*

Jf. verneforskriften § 4 **Generelle unntak fra vernebestemmelsene**

Vernebestemmelsene i § 3 pkt. 1 er ikke til hinder for:

- Pkt. 1, *Beiting*
- Pkt. 7, *Vedlikehold av anlegg og innretninger som er i bruk på vernetidspunktet.*
- Pkt. 9, *Skjæring av sennagress til fottøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji/tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødlisten, eller uttak av særegne vekstformer på trær (for eksempel rikuler).*

Jf. verneforskriften § 6 **Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene**

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- Pkt. 3, *Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver for at kjøringen skal være lovlig.*

Jf. verneforskriften § 7 **Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser**

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- Pkt. 8, *Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.*
- Pkt. 9, *Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.*
- Pkt. 10, *Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.*
- Pkt. 11, *Reindriftenes nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr, i samsvar med forvaltningsplan.*
- Pkt. 12, *Rydding av eksisterende drivingslei og kjørelei i reindriften, i samsvar med forvaltningsplan.*

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven, slik at næringen kan utøves på en tilfredsstillende måte.

4.4 JAKT, FANGST OG FISKE

Det foregår elgjakt i Klårtjønna naturreservat, og det er av og til behov for utfrakt av skutt vilt. Det er ingen faste anlegg i forbindelse med jakt i naturreservatet.

Mål

Jakt, fangst og fiske skal kunne utføres i samsvar med gjeldende lovverk. Verneverdiene skal ikke skades under utførelsen av aktivitetene.

Retningslinjer

- Jakt og fiske administreres av fjellstyret.
- Jakt reguleres av viltloven.
- Fiske reguleres av lakse- og innlandsfiskeloven.
- Med «mindre mengder kvist» menes at det er lov å fjerne noe kvist for å bedre sikt, men det er ikke lov å ta ned hele stander eller enkelttrær.
- Midlertidige anlegg i forbindelse med jakt er i denne sammenheng anlegg som forventes å ha en «levetid» på opptil 3 mnd. Grunneiers tillatelse bør uansett innhentes før slike anlegg settes opp.
- Motorisert uttransport av felt storvilt skal ikke føre til terrengskade av betydning. Ved behandling av søknader om uttransport med andre kjøretøy enn lett terrenggående beltekjøretøy, vil dette være et vesentlig krav. Ved terrengskade av betydning kan tiltakshaver bli stilt til ansvar, og det kan eventuelt bli stilt krav om oppretting av skadene.

Bestemmelser

Jf. verneforskriften § 4 **Generelle unntak fra vernebestemmelsene**

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- Pkt. 2, *Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.*
- Pkt. 3, *Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.*
- Pkt. 4, *Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.*
- Pkt. 5, *Oppsetting av midlertidige jakttårn i forbindelse med storviltjakt.*

Jf. verneforskriften § 6 **Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene**

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- Pkt. 2, *Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.*

Jf. verneforskriften § 7 **Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser**

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- Pkt. 2, *Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd pkt. 2*
- Pkt. 7, *Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.*

4.5 FRILUFTSLIV

Friluftslivet i Klårtjønna naturreservat er begrenset. Området er relativt lite og avsidesliggende, og opplever derfor lite trafikk fra folk generelt. Det er heller ingen stier som går innenfor verneområdegrensene, og det finnes ingen friluftsanlegg innen verneområdet.

Mål

Forvaltningen av Klårtjønnehaugen skal bidra til å fremme naturopplevelser gjennom tradisjonelt og enkelt friluftsliv, med liten grad av tilrettelegging. Utøvelse av friluftsliv skal ikke være til skade for verneverdiene eller til ulempe for de tradisjonelle næringene reindrift og landbruk.

Retningslinjer

- Det alminnelige, tradisjonelle og uorganiserte friluftslivet til fots etter allemannsretten i friluftsløven kan skje i naturreservatet. Dog skal ferdselen skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.
- Hunder holdes i bånd jfr. båndtvangen (1. april-20. august).
- Et fåtall telt, en skoleklasse på tur eller tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av ideelle foreninger, barnehager mv, regnes ikke som større arrangement og omfattes ikke av forbudet. Større teltleire og arrangementer må omsøkes. I tvilstilfeller skal aktiviteten omsøkes.
- I og med at det ikke finnes noen turstier i Klårtjønnehaugen naturreservat, vil det ikke være noe behov for å rydde stier.
- Siden det ikke finnes veier i Klårtjønnehaugen naturreservat følger det at bruk av sykkel og hest med kjerre er forbudt innenfor verneområdet.
- Det finnes heller ikke noen kjente kulturminner innenfor verneområdet

Bestemmelser

Jf. verneforskriften § 3 **Vernebestemmelser**

- Pkt. 1, *Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.*
- Pkt. 2, *Dyrelivet, herunder reirplasser og hi-områder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.*
- Pkt. 3 (...) *Forsøpling er forbudt. (...)*
- Pkt. 4, *Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.*
- Pkt. 5, *Bålbrenning er forbudt.*

Jf. verneforskriften § 4 **Generelle unntak fra vernebestemmelsene**

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- Pkt. 6, *Sanking av bær og mat-sopp.*
- Pkt. 8, *Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien.*

Jf. verneforskriften § 5 **Regulering av ferdsel**

- Pkt. 2, *Bruk av sykkel, hest og kjerre utenom eksisterende veier er forbudt.*

Jf. verneforskriften § 7 **Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser**

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- Pkt. 4, *Istandsetting, skjøtsel og vedlikehold av kulturminner.*
- Pkt. 6, *Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 pkt. 4.*

4.7 MOTORFERDSEL

Mål

Motorferdsel i Klårtjønnhaugen skal holdes på et minimalt nivå. Skjemmende kjøreskader i terrenget skal ikke forekomme.

Retningslinjer

Informasjon om motorferdsel i forbindelse med øvrige brukerinteresser finnes i de respektive underkapitlene:

- Jord- og skogbruk, kap 4.2
- Reindrift, kap. 4.3
- Jakt, fangst og fiske, kap. 4.4
- Friluftsliv, kap. 4.5

Bestemmelser

Jf. § 5 **Regulering av ferdsel**

- Pkt. 1, *Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.*

Jf. § 6 **Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene**

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for:

- Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. **Unntaket gjelder ikke øvelseskjøring.**

Jf. § 7 **Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser**

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- Pkt. 1, *Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 første ledd.*

5 FORVALTNINGSOPPGAVER OG TILTAK

5.1 RETNINGSLINJER

Tiltak som planlegges iverksatt skal ikke gå ut over formålsparagrafen i verneforskriften. Det er kun forvaltningsmyndigheten, eller de forvaltningsmyndigheten bestemmer, som har lov til å iverksette tiltak innenfor naturreservatet. I naturreservat der vern av barskog er hovedformålet, skal det vanligvis ikke gjennomføres noen form for skjøtsel. I disse områdene skal det skje en naturlig utvikling der de naturlige økologiske prosessene skal kunne finne sted. I Klårtjønnhaugen vil tiltakene dreie seg mest om kanalisering/tilrettelegging av ferdsel og overvåking av naturkvalitetene.

5.2 OPPSYN

Med vernevedtaket oppstod det behov for å føre kontroll med at verneforskriftene og eventuelle dispensasjonsvedtak overholdes. Et effektivt og faglig dyktig naturoppsyn er derfor viktig for å kunne følge med i utviklingen i verneområdene – både når det gjelder naturtilstanden og bruken av området. Oppsynet i Klårtjønnehaugen utføres av eller på oppdrag fra SNO.

5.3 TILTAK

Aktuelle aktører i arbeidet med gjennomføring av tiltak er SNO, grunneier, eventuelle eksterne konsulenter, etter initiativ fra forvaltningsmyndigheten.

5.3.1 TILTAK 1: MERKING MED VERNESKILT

Beskrivelse: SNO, eller de SNO ansetter, setter opp verneskilt som skal merke grensene til verneområdet, og gjøre det klart at man er i ferd med å bevege seg inn i et område for naturen er fredet. Arbeidet utføres innen 2014.

5.3.2 TILTAK 2: INFORMASJONSPLAKAT

Beskrivelse: Forvaltningsmyndigheten utformer informasjonsplakat. Denne settes ut i samråd med SNO, gjerne der hvor man kan se kalksjøen fra veien. Plakaten settes opp innen 2014.

5.3.3 TILTAK 3: MARISKO

Beskrivelse: Populasjonene av marisko trenger lys og rom for å trives. Oppslag av løvskog bør derfor ryddes i områdene med marisko. Ansvar: FMNT

5.3.4 TILTAK 4: BIOLOGISK KARTLEGGING AV KLÅRTJØNNA

Beskrivelse: Lite kartlegging av kalksjøspesifikke arter har vært utført. Det er derfor interessant å få en ekspert til å undersøke floraen og faunaen i Klårtjønna. Forvaltningsmyndigheten leier inn nødvendig personell som kan påta seg oppgaven. Utføres innen 2020.

5.3.5 TILTAK 5: KARTLEGGING AV SOPPFLORAEN I OMRÅDET

Beskrivelse: Tidligere undersøkelser har vært foretatt på tidspunkt som er ugunstige for å oppdage sopp. Det er derfor interessant å undersøke området for sopp. Forvaltningsmyndigheten har ansvaret for å skaffe kompetent personell som kan påta seg oppgaven. Kartleggingen skal skje innen 2015.

5.3.6 TILTAK 6: OVERVÅKNING AV NATURTILSTAND OG BIOLOGISK MANGFOLD

Beskrivelse: For å sikre at de øvrige tiltak, og eventuelle ikke-tiltak er med på å øke verdien av området bør det gjennomføres overvåkning av naturtilstanden. Befaring og tilstandsvurdering bør gjennomføres en gang hvert 5-10 år, gjerne i forbindelse med revidering av forvaltningsplanen. Detaljert NiN (Naturtyper i Norge) kartlegging bør gjennomføres før overvåkingen av naturtilstanden igangsettes. FMNT har ansvar for dette tiltaket.

Tabell 2. Oversikt over overvåkningstiltak i Klårtjønnhaugen. Tabellen er delt inn i art/naturtype, hva slags type overvåkning som skal skje i de forskjellige kategoriene, og hvor ofte overvåkningen skal skje.

Art/naturtype	Overvåkning	Når
Kalkskog	Ved befaring, vurdere tilstanden og utviklingen til kalkskogen i kjerneområdene Klårtjønna NØ og Klårtjønnhaugen S (101 daa)	Hvert 5. år
Marisko	Gjennom befaring, overvåke og kartlegge om populasjonene vokser og trives. Spesielt i kjerneområdet Klårtjønnhaugen S (87daa)	Hvert 3. år
Kalksjø	Ved befaring, undersøke at tilstanden ikke forringes, og vurdere eventuelle risikofaktorer.	Hvert 5. år
Rødlistede arter	Befare naturreservatet på leting etter rødlistede arter	Hvert 10. år
Svartelistede arter	Befare området og spesielt grensene på leting etter fremmede arter.	Hvert 10. år, evt. Hvert 5. år hvis slike arter påvises.

5.3.8 UTARBEIDE SKJØTSELSPLAN FOR KALKSKOGEN

Beskrivelse: Kalkskogen i området er ung og tett og det er trolig behov for å åpne den noe, slik at de rødlisteartene som finnes her får bedre levevilkår. Det er derfor behov for å utarbeide en skjøtselsplan for kalkskogen i området. FMNT har ansvar for at dette tiltaket blir satt i gang innen 2014.

6 SAKSBEHANDLING

6.1 GENERELT

Hva som er tillatt, og hva som kan tillates etter dispensasjon finner man i verneforskriften, samt beskrevet under brukerinteresser i denne forvaltningsplanen. Jf. verneforskriften § 8 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig (...). Søknader om dispensasjon fra vernebestemmelsene for Klårtjønnhaugen sendes til FMNT. Normalt vil verneforskriften ha strengere bestemmelser enn det som gjelder etter annet lovverk. Søknader vurderes derfor først etter verneforskriften, før den eventuelt vurderes etter annet lovverk. Avslag etter verneforskriften kan ikke overstyres etter annet lovverk. Kommunene er forvaltere etter motorferdselloven og plan- og bygningsloven. Det er viktig at en i all saksbehandling gjør en samlet vurdering i forhold til tiltakets virkning på alle typer verneverdier og

forholdet til øvrige bruksinteresser. Tiltaket skal ikke ha negativ virkning på vernets formål.

Det følger av alminnelig forvaltningsrettslige regler at forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår knyttet til tillatelser, såfremt vilkårene har saklig sammenheng med tillatelsen. I denne forvaltningsplanen vil dette være for å ivareta verneformålet. I noen tilfeller har retningslinjene i forvaltningsplanen forslag til vilkår, men uansett må forvaltnings-myndigheten alltid vurdere om det skal settes vilkår, og hvilke, for å ivareta verneformålet i hver enkelt sak.

Det er også viktig å merke seg at det øvrige lovverket gjelder i tillegg til verneforskriften. I en byggesak vil man for eksempel både trenge en tillatelse etter verneforskriften og en tillatelse etter plan- og bygningsloven. Motorferdsel i naturreservatet reguleres av verneforskriften. Men det kreves også kommunens godkjenning og grunneierens tillatelse (jf. motorferdselloven).

Ved eventuelle brudd på vilkårene gitt i tillatelsen/dispensasjonen har den forvaltnings-myndighet som har gitt tillatelsen/dispensasjonen anledning til å tilbakekalle eller omgjøre vedtaket. Slike vurderinger vil alltid bli gjort av forvaltningsmyndigheten når den får kjennskap til brudd og vil også være en del av vurderingsgrunnlaget ved behandling av senere søknader. Det er derfor viktig at naturoppsynet og politi straks orienterer fylkesmennene om brudd på vernebestemmelsene. Om det blir oppdaget skader i terrenget etter aktivitet kan forvaltningsmyndigheten kreve oppretting på brukers regning. Med naturoppsyn menes all oppsynsvirksomhet som utføres i naturreservatet i regi av politiet og SNO, samt de som SNO kjøper oppsynstjenester fra.

6.2 ROLLENE TIL INVOLVERTE AKTØRER

6.2.1 MILJØDIREKTORATET

Miljødirektoratet er klageinstans for alle enkeltvedtak fattet med hjemmel i verneforskriften. Klage sendes til Fylkesmannen som vurderer om klagen kan tas tilfølge. Hvis ikke oversendes den MILJØDIREKTORATET for endelig vedtak.

6.2.2 FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG (FMNT)

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag (FMNT) er forvaltningsmyndighet for Klårtjønnhaugen naturreservat, i forhold til verneforskriften. FMNT har ansvaret for at all forvaltning innen verneområdet er i tråd med verneformålet. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag ved reindriftsavdelingen er faginstans i reindriftssaker.

Forvaltningsmyndigheten skal i sitt arbeid:

- Søke samarbeid med kommunene, grunneiere, fjellstyrer, brukere, lokalt og sentralt naturoppsyn, politi, interesseorganisasjoner og andre relevante myndigheter
- Legge vekt på informasjon og holdningsskapende arbeid.

- Forvalte naturreservatet etter best mulig tilgjengelig kunnskap og peke på eventuelle behov for ny kunnskap, både når det gjelder natur og kultur.
- Overvåke naturverdiene og vurdere oppnåelse av bevaringsmålene.
- Ta initiativ til skjøtselsplaner og tiltak dersom dette er nødvendig av hensyn til verneformålet.

6.2.3 STATENS NATUROPPSYN (SNO)

SNO er miljøforvaltningens operative feltorgan. SNO fører tilsyn med naturtilstanden og at bestemmelsene i miljølovgivningen blir overholdt. Veiledning og informasjon er en viktig del av dette arbeidet. Samtidig utfører SNO registrering, tiltak og skjøtsel på oppdrag fra forvaltningsmyndigheten. Tilsynsoppgaven er todelt og retter seg både mot tilsyn med naturtilstanden og tilsyn med menneskets atferd i naturen.

Prioritering av forvaltningsoppgaver gjøres i samarbeid med forvaltningsmyndigheten, samt at forvaltningsmyndigheten årlig bestiller gjennomføring av konkrete oppdrag. Gjennom bestillingsdialogen mellom Statens naturoppsyn og forvaltningsmyndigheten blir det dessuten hvert år fordelt økonomiske tilskudd til tiltak i verneområdene.

Forvaltningsmyndigheten utarbeider ei prioritert liste over tiltak og arbeidsoppgaver som er planlagt gjennomført det kommende året. Liste med prioriterte tiltak blir sendt SNO sentralt tidlig i desember og tildelingen skjer i løpet av mars påfølgende år.

6.2.4 KOMMUNEN

Kommunen har generelt ansvar for arealforvaltning og allmenne interesser. Kommunen forvalter blant annet lov om motorferdsel i utmark, plan og bygningsloven, friluftsløven og forurensningsloven.

6.2.5 FJELLSTYRENE

Fjellstyrene administrerer bruksretter etter fjelloven og driver tilretteleggingsarbeid for allmennheten. De skal etter lovens pkt.3 "*arbeide for å sikre at allmenningen vert brukt på ein måte som fremjar næringslivet i bygda og tek vare på naturvern- og friluftinteressene*". Fjellstyret oppnevnes av kommunestyret, men er likevel ikke et kommunalt organ. Fjellstyrenes arbeidsfelt omfatter bl.a. beite, setring, småviltjakt, villreinjakt, fangst og fiske, oppsynsvirksomhet, tilrettelegging for friluftsliv og støtte til lokal næringsutvikling. Fjellstyrene driver også annen tilrettelegging for friluftsliv, ofte i samarbeid med Statskog og andre.

6.2.6 GRUNNEIERE

Grunneier har fortsatt sine grunneierrettigheter etter vernevedtak, med unntak av de innskrenkninger som følger av forskriftene. For eksempel må eventuell vedhogst tillates både av forvaltningsmyndighet og av grunneier.

6.3 SØKNADER

Søknad om dispensasjon fra verneforskriften skal inneholde:

- *Tiltakshavers/søkers navn og adresse*
- *Kart med inntegnet plassering av tiltaket*
- *Eiendomsforhold (ev. grunneiers tillatelse)*
- *Beskrivelse av tiltaket, omfang, varighet og sannsynlig innvirkning på verneverdiene*
- *Hvilke naturtyper og naturverdier som blir*

6.3.1 GENERELLE RETNINGSLINJER

- Søknader om motorferdsel i utmark bør sendes om kommunen (benytt kommunens skjema). For byggesaker brukes standard søknadsskjema for byggesaker. Husk å angi at det dreier seg om en dispensasjonssak etter annet lovverk enn plan- og bygningsloven.
- Ved grove brudd på tillatelser/dispensasjoner skal vedtaket gjøres om slik at tillatelsen inndras og politianmeldelse vil bli vurdert. Slike brudd på vilkår vil bli tillagt vekt ved eventuelle nye søknader om dispensasjon.
- Følgende instanser skal ha kopi av alle vedtak: Kommunen og MILJØDIREKTORATET. Videre skal politi og SNO ha kopi av vedtak som oppsynet trenger i sin virksomhet og berørt fylkeskommune og Sametinget om vedtak som berører kulturminner.

Det er rom for at reindriften kan få flerårige tillatelser. Disse vil da vanligvis bli gitt for 5 år av gangen. Det er vanlig at det stilles vilkår som for eksempel føring av kjørebok, og innsendelse av kart over kjøretraséene. Hvis vilkår som stilles ikke blir fulgt opp, kan dette telle negativt ved behandling av fremtidige dispensasjonssøknader.

6.4 SJEKKLISTE FOR FORVALTNINGSMYNDIGHETEN VED SAKSBEHANDLING

Fra revidert rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (Miljødirektoratet februar 2010):

6.4.1 FORBEREDENDE BEHANDLING

- Er søknaden fullstendig eller er det behov for å be søker sende inn ytterligere dokumentasjon?

- Når kan søknaden forventes ferdigbehandlet? Send foreløpig svar dersom en sak ikke kan behandles innen tre uker.

6.4.2 SAKSBEHANDLING

- Er saken godt nok opplyst, eller er det behov for å belyse saken ytterligere?
- Er det behov for å varsle andre enn parten, og eventuelt gi en frist for uttalelse?
- Er det behov for å innhente uttalelse/opplysninger fra andre myndighetsorganer?
- Foreligger det hjemmel for å innvilge dispensasjon?
- Hvilke konsekvenser får en dispensasjon for verneverdier og verneformål?
- Kan saken skape presedens?
- Er de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven kapittel 2 vurdert, jf. naturmangfoldloven § 7?

6.4.3 VEDTAKET

- Fremgår det av vedtaket hvilken hjemmel som er benyttet?
- Er vedtaket tilstrekkelig begrunnet?
- Fremgår det av vedtaket hvilke virkninger vedtaket har for verneverdier og verneformål, og eventuelt hvilken vekt det er lagt på dette?
- Er det aktuelt å sette vilkår til et positivt vedtak som kan avgrense eventuelle skadevirkninger?
- Er det i vedtaket opplyst om klagerett, klageinstans, klagefrist og fremgangsmåte ved klage?
- Er det i vedtaket opplyst om retten til innsyn i sakens dokumenter?
- Dersom saken gjelder flere parter og gjennomføring av tiltaket før eventuell klagebehandling medfører skade for den andre parten – er det opplyst om adgang til å be om utsatt iverksettelse av vedtaket?
- Er det i vedtaket opplyst om at det også kan være nødvendig å innhente tillatelse til tiltaket fra andre myndigheter og fra grunneier?
- Er det sendt kopi til MILJØDIREKTORATET, Statens naturforvaltning, kommunen, politi?
- Bør det sendes kopi til andre aktuelle myndigheter for eksempel kulturminnemyndigheten?

6.4.4 KLAGEBEHANDLING

- Oppfyller klagen vilkårene for klage (er avgjørelsen det er klaget på et enkeltvedtak, foreligger det klagerett, er klagefrist oppfylt, oppfyller klagen formkravene?)?
- Er alle dokumenter i saken oversendt klageinstansen?

6.5 NATURMANGFOLDLOVEN

Hver dispensasjonssøknad skal også vurderes opp mot §§ 8-12 i naturmangfoldloven. I utarbeidelsen av denne forvaltningsplan har disse paragrafene hele tiden vært lagt til grunn for uttalelser og retningslinjer.

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

7 LITTERATUR

Framstad, R., Blindheim, T., Erikstad L., Thingstad, P. T., Sloreid, S-E., 2010.

«*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*» NINA Rapport 535

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, 2008. «*Vern av skog på Statskog SF og OVF- Frivillige avtaler med private grunneiere.*» Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, høringsrapport 6 - 2008.

Gederaas, L., Salvesen, I., Viken, Å., (red.) 2007. «*Norsk svarteliste 2007 – Økologiske risikovurderinger av fremmede arter.* 2007 Norwegian Black List – Ecological Risk Analysis of Alien Species». Artsdatabanken, Norway.

Hofton T. H., 2006. Naturverdier for lokalitet Klårtjønnhaugen, registrert i forbindelse med prosjekt Statskog 2005, DP2. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S., Skjeldseth, S., (red) 2010. «*Norsk rødliste for arter*». Artsdatabanken, Norway.

Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) 2011. «*Norsk rødliste for naturtyper 2011*». Artsdatabanken, Trondheim.

Nettsider

GiNT, 2013. <http://www.gint.no/default.aspx?gui=1&lang=2> , sist besøkt 16.05.13

Lovdata, 2013. <http://lovdata.no/for/lf/mv/mv-20111216-1289.html> , sist besøkt 16.05.13

Miljødirektoratet, 2012, <http://www.dirnat.no/content/1191/Omradevern-og-forvaltning> sist besøkt 10.10.12

NGU, 2013. <http://www.ngu.no/no/hm/Kart-og-data/Berggrunn/> , sist besøkt 16.05.13

8 VEDLEGG

VEDLEGG 1. FORSKRIFT FOR KLÅRTJØNNHAUGEN NATURRESERVAT

FOR 2011-12-16 nr 1289: Forskrift om vern av Klårtjønnhaugen naturreservat, Overhalla kommune, Nord-Trøndelag

DATO: FOR-2011-12-16-1289

KATEGORI: MV (Miljøvern/vilt)

AVD/DIR:

PUBLISERT: II 2011 hefte 5

IKRAFTTREDELSE: 2011-12-16

SIST-ENDRET:

ENDRER:

GJELDER FOR: Overhalla kommune, Nord-Trøndelag

HJEMMEL: LOV-2009-06-19-100-§34 , LOV-2009-06-19-100-§37 , LOV-2009-06-19-100-§62

SYS-KODE: BG08, D02

NÆRINGSKODE: 9129

KUNNGJORT: 20.12.2011 kl. 15.10

RETTET:

KORTTITTEL: Forskrift om Klårtjønnhaugen naturreservat

INNHold

Forskrift om vern av Klårtjønnhaugen naturreservat, Overhalla kommune, Nord-Trøndelag

§ 1. Formål

§ 2. Geografisk avgrensning

§ 3. Vernebestemmelser

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

§ 5. Regulering av ferdsel

§ 6. Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

§ 7. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

§ 8. Generelle dispensasjonsbestemmelser

§ 9. Skjøtsel

§ 10. Forvaltningsplan

§ 11. Forvaltningsmyndighet

§ 12. Ikrafttredelse

Forskrift om vern av Klårtjønnhaugen naturreservat, Overhalla kommune, Nord-Trøndelag

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 16. desember 2011 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. §

37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1. Formål

Formålet med naturreservatet er å verne et spesielt skogområde. Området har særlig betydning for naturmangfold med sine naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har kalkskog med forekomster blant annet av marisko, rødflangre, korsved, trollbær og mye liljekonvall.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi med kalkvegetasjon, herunder fredete arter, og forekomst av kalksjø som er en utvalgt naturtype.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2. Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 87/1 i Overhalla kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 435 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:5500, datert Miljøverndepartementet desember 2011. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Overhalla kommune, hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 3. Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

For naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
 2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
 3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrelegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler.
- Forsøpling er forbudt. Oppstillingen er ikke uttømmende.
4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
 5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

1. Beiting.
2. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
3. Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
4. Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
5. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.
6. Sanking av bær og matsopp.
7. Vedlikehold av anlegg og innretninger som er i bruk på vernetidspunktet.
8. Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien.
9. Skjæring av sennagress til fottøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji/tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødlisten, eller uttak av særegne vekstformer på trær (for eksempel rikuler).

§ 5. Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
2. Bruk av sykkel, hest og kjerre utenom eksisterende veger er forbudt.

§ 6. Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for:

Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingskjøring.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
2. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
3. Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver for at kjøringen skal være lovlig.

§ 7. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 første ledd.
2. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd nr. 2.
3. Nødvendig motorferdsel for vedlikehold av anlegg og innretninger som nevnt i § 4 nr. 7.
4. Istandsetting, skjøtsel og vedlikehold av kulturminner.
5. Hogst av etablerte plantefelt.
6. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr. 4.
7. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
8. Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
9. Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
10. Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
11. Reindriftens nødvendige uttak av bjørk til brensel og vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr, i samsvar med forvaltningsplan.
12. Rydding av eksisterende drivingslei og kjørolei i reindriften, i samsvar med forvaltningsplan.
13. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med beiting som nevnt i § 4 nr. 1.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven, slik at næringen kan utøves på en tilfredsstillende måte.

§ 8. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet.

§ 10. Forvaltningsplan

Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. Forvaltningsmyndighet

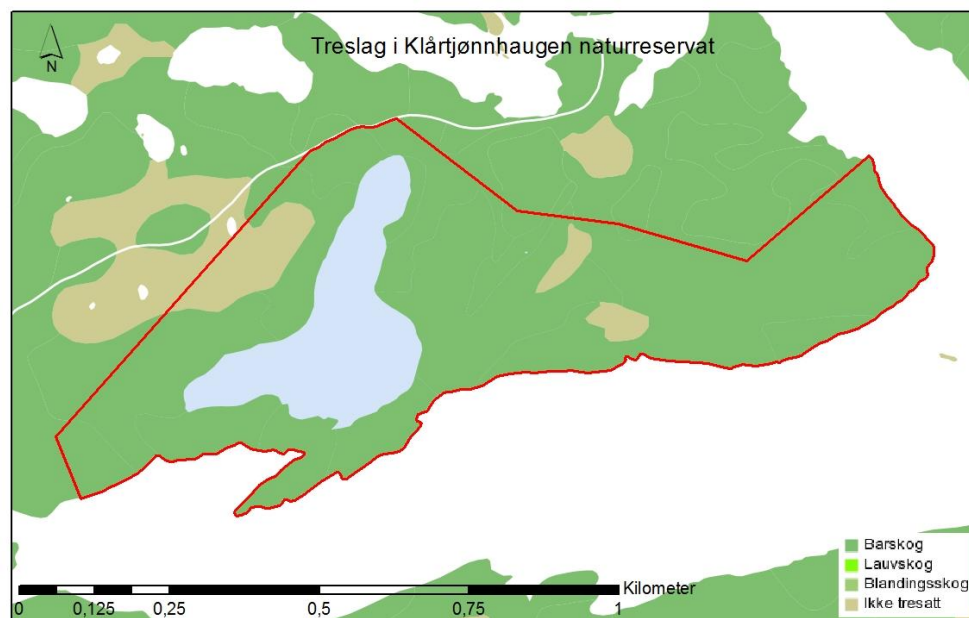
Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsorden som etableres.

§ 12. Ikrafttredelse

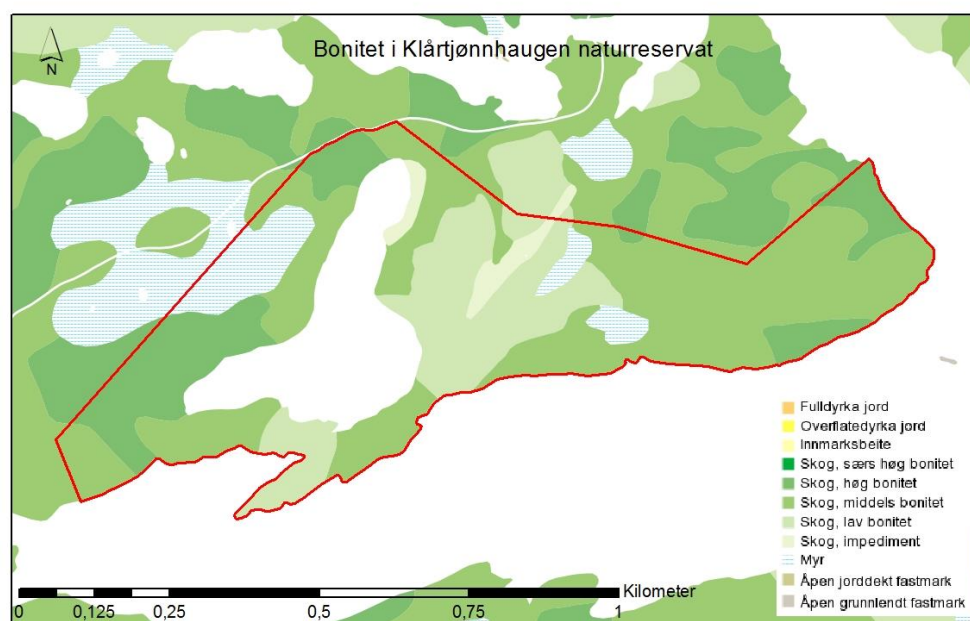
Denne forskriften trer i kraft straks.

Databasen sist oppdatert 29. apr 2013

VEDLEGG 2. TRESLAG I KLÅRTJØNNHAUGEN NATURRESERVAT

VEDLEGG 3. BONITET I KLÅRTJØNNHAUGEN NATURRESERVAT

Tabell 3. Areal høy bonitet, middels bonitet og lav bonitet i daa

H	M	L	Total prod	Totalt areal
66	183	75	324	435

